

ASPECTE LEGISLATIVE CU PRIVIRE LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ RELIGIE

Statul român asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege (Constituția României, art. 32, alin. 7).

Disciplina școlară Religie este parte a trunchiului comun în Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional (art. 18, alin. 1 din Legea educației naționale nr. 1/2011).

Înscrierea elevului pentru a frecventa orele de Religie se face prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorei legal instituit pentru elevul minor. Schimbarea acestei opțiuni se face tot prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorei legal instituit pentru elevul minor (art. 18, alin. 2 din Legea educației naționale nr. 1/2011). Cererea depusă este valabilă pe toată perioada de școlarizare în învățământul preuniversitar sau până la schimbarea opțiunii (art. 3, alin. 5 din *Metodologia de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar*, aprobată prin ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.232/14.09.2015).

Disciplina școlară Religie poate fi predată numai de personalul didactic, calificat conform prevederilor legale și abilitat în baza protocoalelor încheiate între Ministerul Educației și cultele religioase, recunoscute oficial de stat (art. 18, alin. 3 din Legea educației naționale nr. 1/2011).

I. Constituția României

Art. 29

(1) *Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.*

(2) *Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.*

(3) *Culte religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.*

(4) *În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.*

(5) *Culte religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline.*

(6) *Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.*

Art. 30

(1) *Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.*

(7) *Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*

Art. 32

(7) – *Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege.*

II. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor

Art. 1

(1) *Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.*

(2) *Nimeni nu poate fi împiedicat sau constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrară convingerilor sale, și nici nu poate fi supus vreunei discriminări, urmărit sau pus într-o situație de inferioritate pentru credința, apartenența sau neapartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau un cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege, a libertății religioase.*

Art. 2

(1) *Libertatea religioasă cuprinde dreptul oricărei persoane de a avea sau de a adopta o religie, de a și-o manifesta în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin practicile și ritualurile specifice cultului, inclusiv prin educație religioasă, precum și libertatea de a-și păstra sau schimba credința religioasă.*

Art. 32

(1) *În învățământul de stat și particular, predarea religiei este asigurată prin lege cultelor recunoscute.*

(2) *Personalul didactic care predă religia în școlile de stat se numește cu acordul cultului pe care îl reprezintă, în condițiile legii.*

(3) *În cazul în care un cadru didactic săvârșește abateri grave de la doctrina sau morala cultului, cultul îi poate retrage acordul de a preda religia, fapt ce duce la desfacerea contractului individual de muncă.*

(4) *La cerere, în situația în care conducerea școlii nu poate asigura profesori de religie aparținând cultului din care fac parte elevii, aceștia pot face dovada studierii religiei proprii cu atestat din partea cultului căruia îi aparțin.*

Art. 33

(1) *Culte au dreptul să înființeze și să administreze unități de învățământ pentru pregătirea personalului de cult, a profesorilor de religie, precum și a altor specialiști necesari activității religioase a fiecărui cult, în condițiile prevăzute de lege.*

(2) *Fiecare cult este liber să își stabilească forma, nivelul, numărul și planul de școlarizare pentru instituțiile de învățământ proprii, în condițiile prevăzute de lege.*

Art. 34

(1) *Culte își elaborează planurile și programele de învățământ pentru învățământul teologic preuniversitar și programele pentru predarea religiei. Acestea se avizează de către Ministerul Culturii și Cultelor și se aprobă de către Ministerul Educației și Cercetării.*

III. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare

Art. 18

(1) *Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevilor aparținând cultelor recunoscute de stat, indiferent de numărul lor, li se asigură dreptul constituțional de a participa la ora de religie, conform confesiunii proprii.*

(2) *Înscrierea elevului pentru a frecventa orele de religie se face prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorelui legal instituit pentru elevul minor. Schimbarea acestei opțiuni se face tot prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorelui legal instituit pentru elevul minor. În cazul în care elevul nu frecventează orele de religie, situația școlară se încheie fără disciplina Religie. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină*

(alineat modificat prin Legea nr. 153/2015, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 445 din 22 iunie 2015).

(3) *Disciplina Religie poate fi predată numai de personalul didactic calificat conform prevederilor prezentei legi și abilitat în baza protocoalelor încheiate între Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și cultele religioase recunoscute oficial de stat.*

IV. Protocolul cu privire la predarea disciplinei religie – cultul ortodox în învățământul preuniversitar și la organizarea învățământului teologic ortodox preuniversitar și universitar, încheiat între Ministerul Educației Naționale (nr. 9217/29.05.2014), Patriarhia Română (nr. 5120/29.05.2014) și Secretariatul de Stat pentru Culte (nr. C-927/30.05.2014)

Art. 1

Unitățile de învățământ preuniversitar au obligația legală de a asigura respectarea convingerilor, a valorilor și a simbolurilor religioase.

Art. 2

Programele școlare pentru disciplina religie – cultul ortodox se elaborează de către Ministerul Educației Naționale în colaborare cu Patriarhia Română și cu Secretariatul de Stat pentru Culte și sunt aprobate conform legii.

Art. 3

Manualele de religie – cultul ortodox sunt avizate de Patriarhia Română și se aprobă conform legii.

Art. 4

(1) *Încadrarea personalului didactic pe catedre de religie – cultul ortodox în unități de învățământ preuniversitar se face cu avizul scris (binecuvântarea) al chiriarhului.*

(2) *Refuzul acordării avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se comunică în scris solicitantului și trebuie să fie temeinic motivat.*

(3) *Retragerea avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se face pentru abateri grave de la doctrina sau morala cultului.*

(4) *Retragerea motivată a avizului scris (binecuvântării) al chiriarhului se comunică în scris unității de învățământ preuniversitar și duce la încetarea de drept a contractului individual de muncă, conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor și Codului muncii. Angajatorul are obligația ca în termenul legal să emită decizia de încetare a contractului individual de muncă.*

Art. 5

(1) *În vederea perfecționării actului educațional și pentru o implementare eficientă a cooperării în domeniul învățământului religios și teologic ortodox preuniversitar, Ministerul Educației Naționale/Inspectoratele Școlare Județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, pe de o parte și Patriarhia Română/centrelor eparhiale, pe de altă parte, își vor comunica reciproc, semestrial și ori de câte ori este nevoie, rapoarte de evaluare proprie asupra aspectelor reglementate de prezentul protocol, cu propuneri de îmbunătățire a învățământului religios și teologic ortodox preuniversitar.*

(2) *Reprezentanții instituțiilor menționate în alineatul precedent vor fi invitați la evenimentele cu caracter național/județean pe care cealaltă parte le organizează cu privire la învățământul religios și teologic ortodox preuniversitar.*

(3) *Reprezentanții Patriarhiei Române/ai centrelor eparhiale pot participa cu statut de invitat la activitățile de inspecție școlară.*

V. Metodologia de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar (aprobată prin ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.232/14.09.2015 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 720/24.09.2015)

Art. 1

Prezenta metodologie reglementează organizarea predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar, inclusiv modalitatea de înscriere a elevilor pentru a frecventa ora de Religie.

Art. 2

(1) Potrivit art. 18 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ Religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun.

(2) În conformitate cu prevederile legale, elevilor aparținând cultelor recunoscute de stat, indiferent de numărul lor, li se asigură dreptul de a participa la ora de Religie, conform confesiunii proprii.

(3) În cazul în care elevul nu frecventează orele de Religie, situația școlară se încheie fără disciplina Religie. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină.

(4) Conducerile inspectoratelor școlare și ale unităților de învățământ preuniversitar care au clase de nivel primar, gimnazial, liceal, profesional au obligația de a întreprinde demersurile necesare în vederea asigurării condițiilor pentru punerea în aplicare a prevederilor menționate la alin. (1) și (2).

(5) Conducerile unităților de învățământ care școlarizează nivelurile de învățământ menționate la alin. (1) au obligația de a informa elevii și părinții/tutorii legal instituți ai acestora cu privire la prevederile legale referitoare la frecventarea orelor de Religie.

Art. 3

(1) Părinții/ tutorii legal instituți ai elevilor minori, respectiv elevii majori care doresc să își exercite dreptul de a participa la ora de Religie își exprimă opțiunea în scris, într-o cerere adresată unității de învățământ, în care precizează și numele cultului solicitat.

(2) Se pot depune cereri pentru frecventarea orei de Religie pentru cultele recunoscute de stat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată.

(3) Schimbarea opțiunii de a frecventa ora de Religie se face tot prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorelui legal instituit pentru elevul minor.

(4) Cererile menționate la alin. (1) și (3) se depun la secretariatul unității de învățământ la care este înscris elevul și se înregistrează în Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR).

(5) Cererea depusă conform alin. (1) este valabilă pe toată perioada de școlarizare în învățământul preuniversitar sau până la schimbarea opțiunii conform alin. (3) – alineat modificat prin ordinul ministrului educației naționale nr. 3.218/16.02.2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 220/12.03.2018.

Art. 4

Părinții copiilor care urmează să își facă debutul școlar în învățământul primar și care doresc participarea copilului la ora de Religie bifează în cererea-tip de înscriere rubrica corespunzătoare, precizând cultul solicitat.

Art. 5

(1) Cererile de frecventare a orei de Religie, depuse ulterior intervalelor precizate în art. 3 și art. 4, inclusiv după începerea cursurilor școlare, sunt aprobate de consiliul de administrație dacă la nivelul unității de învățământ se organizează predarea disciplinei Religie pentru cultul solicitat, iar elevii respectivi vor fi incluși în formațiunile deja existente, organizate pentru studiul Religiei, cultul solicitat.

(2) În cazul solicitărilor menționate la alin. (1) pentru care unitatea de învățământ nu organizează predarea disciplinei Religie pentru cultul solicitat, se pot aplica, după caz, prevederile art. 9.

Art. 6

În situația în care părinții/tutorii legal instituți ai elevului minor, respectiv elevul major decid, în cursul anului școlar, schimbarea opțiunii de a frecventa ora de Religie, situația școlară a elevului respectiv pe anul în curs se încheie fără disciplina Religie.

Art. 7

(1) În învățământul primar, gimnazial, liceal și profesional, predarea disciplinei Religie se organizează cu întreaga clasă, dacă cererile depuse solicită frecventarea orei de Religie la același cult.

(2) În situația în care, pentru un nivel de clasă, au fost depuse cereri de frecventare a orei de Religie pentru mai multe culte, conducerea unității de învățământ organizează predarea disciplinei Religie prin gruparea elevilor de la nivelul de clasă respectiv în mai multe formațiuni de studiu, corespunzătoare cultelor pentru care există solicitări, cu respectarea prevederilor legale referitoare la efectivele formațiunilor de elevi.

Art. 8

(1) În situația în care numărul solicitărilor de frecventare a orei de Religie pentru un anumit cult, depuse de elevii de la același nivel de clasă, nu permite constituirea formațiunii de studiu pentru disciplina Religie cu respectarea efectivului minim prevăzut de lege, studierea disciplinei Religie pentru cultul respectiv se poate face și în regim simultan.

(2) În situația menționată la alin. (1), predarea în regim simultan se face pentru elevii care solicită studierea Religiei pentru cultul respectiv de la două sau mai multe niveluri de clasă aparținând aceluiași nivel de învățământ - primar/gimnazial/liceal/profesional.

(3) Aprobarea predării disciplinei Religie în regim simultan se face de către inspectoratul școlar, la propunerea motivată a consiliului de administrație al unității de învățământ.

Art. 9

(1) În cazul în care numărul mic de cereri depuse la unitatea de învățământ pentru frecventarea orei de Religie pentru un anumit cult sau alte motive obiective nu permit organizarea predării disciplinei Religie pentru acel cult în niciuna din situațiile menționate anterior, elevii cărora nu li s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină pot să participe la studiul Religiei în cadrul cultului propriu.

(2) Pentru punerea în aplicare a prevederilor alin. (1), inspectoratele școlare încheie acorduri de parteneriat cu reprezentanții instituțiilor de cult, valabile cel puțin pe durata unui an școlar, în care se reglementează modalitatea de organizare și desfășurare a orei de Religie pentru elevii care studiază această disciplină în cadrul cultului propriu.

(3) Acordurile de parteneriat prevăzute la alin. (2) trebuie să conțină reglementări cu privire la următoarele aspecte: locul de desfășurare a orei de Religie - spații școlare sau spații puse la dispoziție de către cult, asigurarea de către instituția de cult a personalului didactic calificat, abilitat să predea disciplina Religie în baza protocolului încheiat de MECES și cultul religios respectiv, modalitatea de evaluare, modalitățile, responsabilitățile și termenele de comunicare/transcriere în cataloage a absențelor și a rezultatelor școlare.

(4) Persoanele nominalizate de către reprezentanții instituțiilor de cult pentru predarea disciplinei Religie pentru elevii aflați în cazurile prevăzute la alin. (1) trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de legislația în vigoare și să se angajeze să parcurgă programa corespunzătoare nivelului de clasă în care se află elevul/elevii.

(5) Copii ale documentelor care dovedesc competența personalului nominalizat de instituțiile de cult pentru predarea Religiei, angajamentul scris al acestora de a parcurge programa școlară, precum și orarul de desfășurare a orelor de Religie în cadrul cultului se atașează anual la acordurile de parteneriat menționate la alin.(2).

(6) Absențele și calificativele/notele obținute de elevi la ora de Religie organizată de cultul religios se transmit în scris unității de învățământ, printr-un document semnat și ștampilat, la

termenele prevăzute în acordul de parteneriat, și se transcriu în catalogul clasei de către învățătorul, institutorul, profesorul pentru învățământ primar sau profesorul diriginte al clasei din care face parte elevul.

Art. 10

Pentru elevii care nu solicită frecventarea orei de Religie sau cărora nu li s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină, unitățile de învățământ stabilesc prin propriul regulament de organizare și funcționare activitățile pe care aceștia le pot desfășura, spațiile în care se desfășoară activitățile, precum și responsabilitățile privind asigurarea supravegherii și siguranței elevilor, în perioada în care ceilalți elevi ai clasei participă la ora de Religie.

Art. 11

(1) Elevii cărora nu li se pot asigura condițiile pentru frecventarea orelor de Religie, conform confesiunii proprii, pot solicita să participe, în calitate de audienți, la orele de Religie organizate de unitatea de învățământ pentru elevii aparținând altor culte. Participarea se aprobă de către conducerea unității de învățământ, la solicitarea scrisă a părinților/tutorilor legal instituți ai elevilor minori, respectiv la solicitarea elevilor majori.

(2) Elevii care participă ca audienți la ora de Religie, conform prevederilor alin. (1), nu vor fi evaluați, iar situația școlară a acestora se încheie fără disciplina Religie.

Art. 12

Absența elevului care nu a solicitat frecventarea orei de Religie de la activitățile prevăzute la art. 10 și 11 exonerează cadrul didactic/personalul didactic auxiliar care asigură organizarea/desfășurarea/ supravegherea activității de orice tip de responsabilitate sau răspundere.

VI. Precizările Ministerului Educației și Cercetării, cu privire la oficierea ceremoniilor religioase în școli (Nr. 25.189/29.01.2020)

Având în vedere,

Prevederile Constituției României (Art. 29 (1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale. (2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc. (6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine. Art. 30 (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile);

Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor (Art. 1 (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte. (2) Nimeni nu poate fi împiedicat sau constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrară convingerilor sale, și nici nu poate fi supus vreunei discriminări, urmărit sau pus într-o situație de inferioritate pentru credința, apartenența sau neapartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau un cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege, a libertății religioase. Art. 2 (1) Libertatea religioasă cuprinde dreptul oricărei persoane de a avea sau de a adopta o religie, de a și-o manifesta în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin practicile și ritualurile specifice cultului, inclusiv prin educație religioasă, precum și libertatea de a-și păstra sau schimba credința religioasă);

Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare (Art. 3 Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt: a) principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se

realizează fără discriminare; g) principiul garantării identității culturale a tuturor cetățenilor români și dialogului intercultural; h) principiul asumării, promovării și păstrării identității naționale și a valorilor culturale ale poporului român; i) principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase);

Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare (Art. 18 (1) Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevilor aparținând cultelor recunoscute de stat, indiferent de numărul lor, li se asigură dreptul constituțional de a participa la ora de religie, conform confesiunii proprii. (2) Înscrierea elevului pentru a frecventa orele de religie se face prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorei legal instituit pentru elevul minor. Schimbarea acestei opțiuni se face tot prin cerere scrisă a elevului major, respectiv a părintelui sau a tutorei legal instituit pentru elevul minor. În cazul în care elevul nu frecventează orele de religie, situația școlară se încheie fără disciplina Religie. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină. (3) Disciplina Religie poate fi predată numai de personalul didactic calificat conform prevederilor prezentei legi și abilitat în baza protocoalelor încheiate între Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și cultele religioase recunoscute oficial de stat);

Metodologia de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.232/2015, cu modificările și completările ulterioare (Art. 2 (1) Potrivit art. 18 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ Religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun);

Metodologia de organizare și funcționare a consiliului de administrație din unitățile de învățământ preuniversitar, aprobată prin Ordinul MEN Nr. 4619 din 22 septembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare (Art. 15 (1) d) Consiliul de administrație al unității de învățământ aprobă regulamentul intern și regulamentul de organizare și funcționare a unității de învățământ cu respectarea prevederilor legale, g) aprobă tipurile de activități educative extrașcolare care se organizează în unitatea de învățământ, durata acestora, modul de organizare și responsabilitățile stabilite de consiliul profesoral);

Realitatea faptului că, în majoritate covârșitoare, părinții au ales ca elevii să participe la ora de religie;

Participarea la rugăciunea tradițională de la începutul anului școlar, ca act de voință al elevilor/părinților care au cerut să primească o educație religioasă specifică cultului propriu;

Responsabilitatea Statului român de a asigura predarea disciplinei Religie în școlile publice, conform Constituției României (Art. 32 (7) Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege. Art. 33 (3) Statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane, promovarea valorilor culturale și artistice ale României în lume);

Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare (Art. 3 Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt:... e) principiul descentralizării - în baza căruia deciziile principale se iau de către actorii implicați direct în proces),

Ministerul Educației și Cercetării emite următoarele precizări:

1. Reprezentanții cultelor religioase, recunoscute de către Statul român, pot participa la festivitățile de început și de sfârșit de an școlar/ceremonii organizate în cadrul unităților de învățământ, cu acordul Consiliului de Administrație al unității de învățământ;

2. Rugăciunea de binecuvântare se oficiază, de regulă, la începutul festivității/ceremoniei;

3. Participarea la rugăciunea de binecuvântare din cadrul acestor festivități/ceremonii este la alegerea fiecărei persoane, neavând un caracter obligatoriu;

4. Pentru elevii care nu doresc să participe la rugăciunea de binecuvântare/ceremonie, conducerea unității de învățământ va pune la dispoziție un spațiu adecvat, unde aceștia vor fi supravegheați de un cadru didactic;

5. În vederea informării cu privire la desfășurarea activităților menționate mai sus, conducerea unității școlare va afișa în timp util programul acestora.

Aspecte generale, cu privire la libertatea gândirii, de conștiință și religie în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului

I. Declarația Universală a Drepturilor Omului (adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, la 10 decembrie 1948)

Art. 18

Orice om are dreptul la libertatea gândirii, de conștiință și religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, singur sau împreună cu alții, atât în mod public, cât și privat, prin învățatură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor.

Art. 26

1. *Orice persoană are dreptul la învățatură. Învățământul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățământul elementar și general. Învățământul elementar trebuie să fie obligatoriu. Învățământul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemâna tuturor, iar învățământul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe bază de merit.*

2. *Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.*

3. *Părinții au dreptul de prioritate în alegerea felului de învățământ pentru copiii lor minori.*

II. Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Art. 9

1. *Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.*

2. *Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora.*

Art. 2 din Protocolul Adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.